Poštarina plaćena u gotovom.

NOVA TRIBUNA

Godina VII | Pretplata mjesečno D 6.— Inozem. 10 Pojedini broj Din. 1.50 Čekovni račun br. 34.159 | Petak 19 maja 1939 | Rukopisi se ne vraćaju. Oglasi se računaju po tarifi. Plativo i utuživo u Šibeniku. | Br. 584

GRADSKA BIBLIOTEKA »JURAJ ŠIŽGORIĆ« ŠIBENIK NAUČNI ODSJEK

Dva mora.

dvije žile kucavice evropske trgovine i života, Baltičko More na sjeveru, Sredozemno More na jugu Evrope — dva hranitelja i dva izvora bogatstva — jesu glavni predmet današnjih trzavica, nemira, ugovora, sporazuma, govora i pregovora u Evropi. Iza stvaranja obruča, odbrambenih paktova, vojnih saveza, iza pitanja Danciga i koridora, iza Dardanela i Bospora, iza angažovanja Turske i Rusije za evropsku politiku, iza odgađanja proslave pobjede Frankove u Španjolskoj, iza promjena u sovjetskoj vladi, iza tolikih govora i parada, pa najposlije i iza raznih frontova i ideologija i nastojanja oko svjetskog mira, stoji jedna glavna namjera: biti gospodar dvaju velikih mora. Evropsko pitanje raščlanjeno danas na toliko pojedinačnih i manjih pitanja, u svojoj biti samo je pitanje prevlasti privredne i trgovačke i nastojanje da se obezbijedi ta prevlast na oba mora. Strateške i trgovačke baze u oba ta uzburkana mora prvi su i glavni izvor svih sukoba i otvorenih pitanja. Danzig je predmet sukoba ne radi nacionalne pripadnosti stanovništva, nego radi svoje trgovačke važnosti: on je glavna luka kroz koju prolazi poljska trgovina. Španija, u kojoj još strani dobrovoljci čekaju da se obavi odgađana parada Frankove pobjede, sada je protuteža engleskom Giblartaru, vratima Sredozemnog Mora. Turska je potrebna Engleskoj, jer je u posjedu tjesnaca koji veže Crno More sa Sredozemnom, a Rusija izlazi na oba velika mora. Albanija je jedna i to važnija strana izlaza iz Jadranskog Mora. Tunis, Suec, Malta također su važne pozicije. I danas oba fronta nastoje da ojačaju svoje pozicije, a koje im nisu u rukama da ih oslabe situacijom u pozadini, da ih zauzmu, ili da ih ugovorima i savezima učine bezopasnima ili čak i korisnima za svoje ciljeve.

Dok je Engleska sačuvala i pojačala svoj interes za oba velika mora, sile osovine podijelile su svoje interesne sfere. Njemačka teži prema sjeveru, prema Baltičkom Moru, i to čini sukob oko Danciga ozbiljnim, a Italija se još prije izjasnila za prevlast u Sredozemnom Moru. Otakva podjela interesa za nas je dobra. Jadransko More ostalo je područje interesa samo Italije i Jugoslavije, kojih prijateljstvo postaje sve čvršće i sve sigurnije. Blagodareći našoj vanjskoj politici, koja je ojačala naš položaj u ovim nemirnim vremenima, pored opće uzburkanosti na velikim evropskim morima, ostalo je Jadransko More jedan miran zaliv velikog Sredozemnog Mora.

Manifestacija srdačnih odnosa

između Kraljevine Italije i Kraljevine Jugoslavije

Srdačne prijateljske veze između naše Kraljevine i Kraljevine Italije došle su do potpunog izražaja prigodom službene posjete Nj. Vis. Kneza Namjesnika Pavla i Nj. Vis. Kneginje Olge Visokom italijanskom Kraljevskom Domu. Po svečanom i srdačnom prijemu članova našeg Kraljevskog Doma u Italiji, po oduševljenju italijanskog naroda kao i po iskazima simpatija našem Kraljevskom Domu i našoj zemlji sa strane cjelokupne italijanske štampe, vidi se koliko se u Italiji cijeni naša zemlja i prijateljstvo s našom državom, koje je došlo do vidnog izražaja u beogradskom sporazumu. Ovom posjetom to je prijateljstvo još jače pridonijelo zbližењu jedne i druge države i uvjerenju da će ono biti korisno o'im državama i da će biti još jače jamstvo za mir na Jadranu.

POVRATAK NJ. KR. VIS. KNEZA PAVLA I KNEG. OLGE I SUSRET SA NJ. V. KRALJEM

Po obavljenoj zvaničnoj posjeti Italiji Nj. Kr. Vis. Knez-Namjesnik i Kneg. Olga svečano su dočekani na topčiderskoj stanici od Nj. Vel. Kralja Petra II, Kr. Namjesnika, Kr. Vlade su pretsj. Cvetkovićem, Pretsj. Senata Dra Korošca i ostalih visokih ličnosti.

Nakon što su se Knez i Kneginja srdačno pozdravili sa Nj. V. Kraljem, Nj. Kr. Vis. Knez Pavle i Nj. V. Kralj obilaze na stanici počasnu četu Kraljeve garde

Zar o nama a bez nas?

Teško je danas ustanoviti što je g. pretsjednik HSS htio i što je zahtjevao,

U tome se slažu svi, a opet i po pisanju nekih novina i po nastaloj polemici prigodom poznatog članka g. dr. B. Radice, možemo povjerovati da je g. dr. Maček htio od današnje Primorske i Savske banovine napraviti najprije jednu, pa je onda proširiti i na još jednu i po ili dvije druge današnje banovine. Svakako on je htio, po njegovoj i njegovih — koncepciji — ujediniti u jednu cjelinu sve krajeve, ili bivše pokrajine, gdje su većina »Hrvati«, jer se kaže da je g. Maček ustanovio koji i koliki teritorij pripada Hrvatima i da tu oni budu gospodari na svome, izuzevši vanjske poslove, zajedničku obranu, u čemu će zajednički opet sudjelovati preko svojih, četiri-pet, ministarstava.

Nas, u ovom trenutku, ne zanima sve što neko hoće ili želi, ali ne možemo da ne upitamo mi Hrvati i Srbi iz bivše pokrajine Dalmacije i g. dr. Mačeka i njegove zastupnike: Zar vi, sami, možete odlučivati o budućnosti i sudbini Dalmacije bez znanja i privoljenja cijele Dalmacije? Ko vas je »opće uoblastio da to činite, budi mi dozvoljeno reći, a ma baš »furtimaški?« Kada se sporazumjeste sa javnošću nacionalne i kulturne Dalmacije?

Nešto se je analogno dogodilo u vrijeme Evropskog rata. Londonski pakt skovan je, u kratko rečeno, o nama, o Dalmaciji — a bez nas!

No onda Dalmacija bijaše austrijska pokrajina, pa joj htjedoše skrojiti sudbinu, i to u Londonu, uz pristanak ondašnje Rusije, a Dalmaciju tada spasiše oni koji izjaviše u Nišu da će se boriti za »oslobođenje svih Srba, Hrvata i Slovenaca!« To je historička činjenica, kao što je još viša činjenica da su to i ispunili oni koji su to i obećali, a to su: ondašnji komandant srpske vojske neumrli Aleksandar Ujedinitelj i njegov veliki otac Petar I sa srpskom vojskom i nadošlim, kasnije, dobrovoljcima Hrvatima i Slovencima.

Od god. 1918 postoji suverena, od cijelog svijeta priznata, država Jugoslavija, u koju su svojom voljom stupile bivše pokrajine, a što je važnije i bivše do onda samostalne kraljevine — Srbija i Crna Gora, dakle, i države i pokrajine u kojima stanuju i svojima smatraju Srbi, Hrvati i Slovenci. Tim sudbonosnim aktom »de jure i de facto« sve zemlje koje pripadaju Slovencima, Hrvatima i Srbima postale su sastavni djelovi jedne države — Jugoslavije. Dakle i Dalmacije!

Otada, sve što je nacionalno, prosvijetljeno i kulturno u Dalmaciji, sve što shvaća što je država naša, što je sloboda, što je suverenitet i auktoritet jedne države, i to države za kojom su čeznuli kroz vijekove najveći duhovi naše Dalmacije i koju svojom krvlju i svojim kosturima izgradiše najidealniji sinovi, to sve kolektivno i hrvatsko i srpsko dalmatinsko koje neće više tuđinskog jarma, već hoće živjeti i mrijeti u slobodi svoje slobodne države — Jugoslavije, u jedinstvu sa braćom svojom po krvi i jeziku, taj nacionalni kolektiv jugoslovenski u Dalmaciji zakleo se je jednom i tome ostaje vjeran, a to je geslo Aleksandra Ujedinitelja: Čuvati jedinstvo i nedjeljivost države i nacije!

Dalmacija je od 1918 sastavni dio Jugoslavije, pa se zvala banovina ili pokrajina; Dalmacija, pošto je izumrla narodna dinastija hrvatska, koja je u njoj nikla i iz nje vladala, bila je razbojište krvavih bojeva, bila je pod Turcima, Mlečićima i najzad pod austrougarskom monarhijom, ali je i predvjačila rodoljubljem, kulturom i samoobranom svoje svijesti i hrvatske i slavenske, a osobito od svojeg preporoda šezdesetih godina prošlog vijeka, bila je Pijemont jugoslovenstva, žarište ljubavi i zanosa i prema Srbiji i Crnoj Gori i prema Bugarskoj, dakle, u prvom redu prema Jugoslovenima, a onda svim Slavenima, od Gundulića i Kačića i cijele plejade »Slovinaca« sve do Vojnovića, Klaića, pa do danas — nas Jugoslovena Hrvata i Srba iz Dalmacije, elite nacionalne i kulturne, koja se nikada nije odrekla onoga što ona jest — hrvatske, srpske i jugoslovenske svijesti, pa smatra Jugoslaviju svojom jedinom, zakonitom državom, isključujući sve što ide za cijepanjem i separatizmom Hrvata od Srba, Srba od Hrvata, potpunim pravom pita g. dr. Mačeka i njegove zastupnike iz Dalmacije:

Ko ste vi da se usuđujete krojiti nama našu sudbinu, a bez nas? Mi nismo nikada priznali g. dr. Mačeka za svoga vođu niti smo vas ovlastili da bilo o čemu odlučujete upogled Dalmacije!

Zar o nama - a bez nas i preko nas da odlučuju nepozvani i nepriznani?!

Dr. M. P.

Dvadeset i peta godišnjica smrti

Jovana Skerlića

Dositije Obradović, Vuk Karadžić, Đuro Daničić, Jovan Cvijić i Jovan Skerlić impozantne su ličnosti novije kulturne istorije srpske, a ujedno i pioniri revolucije jugoslovenske ideologije. na koju se Jugosloveni mogu sa ponosom pozivati i neiscrpivu snagu u njima crpsti, osobito danas.

Između tih uzora istrajnog, mnogostranog, prosvjetiteljskog kulturnog i nacionalnog preporodnog rada za duhovno uskrsnuće Jugoslovena, najjači je pretstavnik Jovan Skerlić. Kao literarni istorik i kritičar srpske književnosti 19 i 20 st ljeća, kao profesor univerziteta i vaspitač omladine, kao vođa jugoslovenske ideologije, kao političar, širokih zapadnjačkih vidika, a osobito jugoslovenskog bratstva i jedinstva, podjednako Srbin i Jugoslaven, ujedinio je, za svog života, sve napredne, mlade, kulturne i poletne Jugoslovene u duhovnu falangu koja je u Balkanskom i Evropskom ratu, pa i danas u eri djelomičnog srpskohrvatskog otstupanja od ideala Skerlićevih, svejedno drži na okupu najbolje i najnaprednije Srbe, Hrvate i Slovence, koji kultivirajući hrvatstvo, srpstvo i slovenstvo, hoće nedjeljivu i jedinstvenu državu i naciju jugoslovensku sa narodnom dinastijom Karađorđevića, uz nepoljuljanu vjernost amanetu besmrtnog Ujedinitelja, Aleksandra I Karađorđevića. To je Skerlić htio, a s njime i mi svi Jugosloveni.

Danas, kad se klanjamo velikom duhu Jovana Skerlića, Srbina i Jugoslovena, jer vjerujemo u ispunjenje njegovih nacionalnih ideala i jer smo još njegovi učenici danas, isto tako kao i za njegova života, nastavljamo neustrašivo njegovu nauku još zanosnije i pregornije do njena potpuna ostvarenja!

Slava Jovanu Skerliću!

Živjela Jugoslavija!

Nešto šušnulo...

Prosinački izbori nijesu daleko iza nas, pa se svi sjećamo kako su pripremani među hrvatskim narodom: ide se u konačnu pobjedu! Još ovi izbori — i svršena je borba hrvatskoga naroda! Tko se je usudio upozoriti da se srpom ne sijeku bukve a vilama ne nalijevaju bačve — gledan je kao narodni neprijatelj.—

Na 11 prosinca u večer je izborni materijal sa birališta dopreman na kotare s najvećim počastima, sigurnošću i odlučnošću — kao Svetootajstvo. Ta, tu je bila pobjeda i rješenje! Tako je to narod gledao i ocjenjivao, a nitko mu od pozvanih nije rekao da se vara. Naprotiv — podržavali su ga u toj vjeri. Glasno je govoreno da su to zadnji izbori, jer je s njima sve svršeno i narod preuzimlje vlast u svoje ruke — tako, za koji dan a možda već i 12 prosinca, a najzad i sigurno 16 prosinca. Uostalom ti zaključci nijesu bili nimalo nelogični s obzirom na način vođenja izborne kampanje! Tamo je —takav je opći dojam! —svake na svoju ruku govorio što mu se učinilo najradikalnije i najupaljivije, a da nije ni popomislio što će biti posljedica kada se ne ispuni što on govori, a zašto i sam zna (ako nije lud) da se onako i onim putem ne može i neće nikada ispuniti. Ako nije govorio svaki na svoju ruku — tim gore!

Dr. Mile Budak, u »Hrvatskom narodu« od 12-V-1939

Dr. Mile Budak u »Hrvatskom Narodu« od 12-V-o. g. napisao je dugačak uvodnik, dosta stilski polemičan i protkan u glavnome onim što očituje njegov talenat kao poznatog realističkog pripovjedača. Naslov je uvodnika »Stotina vukova... šušnulo...« Duhovito je upotrebio naslov ove narodne pričice o lažljivom čobaninu i vukovima, kojoj je svršetak da je »nešto šušnulo!«

Smisao je cijelom članku zapravo oštra i istinita satira, a još oštrija osuda onima njegovim (g. Budaka) sunarodnjacima koji su obećavali Hrvatima med i mlijeko prije, i u vrijeme, prosinačkih izbora ako »oni« pobijede! Obećanja se uvećaše i uveličaše u danima „pregovaranja“, a najzad kad se čak povjerovalo u triumf pobjede, ispade, što točno kaže odličnі pripovjedač: »Posve je naravno, da se većina uspjeha polučuje postepeno i lagano, teškom mukom i borbom za svaki korak, za svaki i najmanji napredak. Međutim potrebno je, da se tome najvećem poslu pristupa sa najvećom otvorenošću (koliko je uopće dopustiva!), PA SE NE BI MOGLO DESITI DA NARODU PUNE UŠESA ČUDESNIM BAJKAMA, A DA POSLIJE IZIĐE ONO, ŠTO JE POSVE PRIRODAN PLOD SJEMENA, KOJE JE SIJANO — N I Š T A!«

Što je to veliko „NIŠTA“ koje je potertao g. Budak, pa ko je TAJ ili ONI, koji su PUNILI narodu hrvatskom (u Hrvatskoj i Dalmaciji) UŠESA ČUDESNIM BAJKAMA . . . . svako će razumjeti ko zna za javnu i tajnu agitaciju i demagoštvo teklića i emisara i pisanja izvjesne, zagrebačke i splitske štampe! Neka na to odgovaraju Obzor, Hrvatski Dnevnik i slični organi i mentori ili protektori „individualnosti“! Ko je uzrok ovome što auktor članka veli: „I tako nastaju nečuvene i posve neosnovane tvrdnje, iz kojih narod i prema svome raspoloženju i prema svojoj neutaženoj želji, a uslijed onog, što je čuo — povlači najfantastičnije zaključke?“

G. Budaku ne može niko, pa ni sam Obzor, da zaniječe iskrenost i odvažnost da reče gg. koji se nameću nekim protektorstvom nad „svim Hrvatima“ sve ono što je „prirodan plod sjemena, koje je sijano.“ Najzad simptomatično je, da se ovaj članak g. dr. Budaka donekle podudara sa člankom „N. TRIBUNE“ od istog datuma (12-V-o. g.) pod naslovom: RAZUM, ČUSTVOVANJE I SUGESTIJA.

Nismo griješili

kad smo u Tribuni u nekoliko navrata isticali kršćansku trpeljivost prema rođenoj braći i kad smo podvlačili onu lijepu »Brat je mio koje vjere bio«, jer eto čitamo u Vatikanskom glasilu, prigodom onako dostojanstvene i sjajne posjete Nj. Kr. Vis. Kneza Pavla sv. ocu Papi, da se u tom glasilu ističe da je ta posjeta bila u znaku KRŠĆANSKOG BRATSTVA! Ako Osservatore Romano to piše, svakako je po intenciji vrhovne glave katoličke crkve, pa mislimo da nismo ni griješili kad smo zagovarali da među Hrvatima i Srbima valja da vlada kršćansko bratstvo, jer smo i onako već braća po krvi i jeziku.

Još u jednoj stvari nismo griješili kad smo u našem listu tvrdili da nema država na svijetu kao što je Jugoslavija, u kojoj bi katolička vjera imala više slobode i poštovanja, negoli je ima kod nas. To je opet potvrdio sv. O. Papa koji je najvećim svojim ordenom odlikovao Nj. Kr. Vis. Kneza Pavla u znak priznanja i zahvalnosti našoj Kraljevskoj kući i našoj državi radi slobode i sigurnosti što je ima u Jugoslaviji katolička crkva.

Mi sa osobitim zadovoljstvom podvlačimo ove dvije činjenice, jer smo uvjereni da će blagotvorno djelovati na vjersku trpeljivost u našoj državi onih koji su katkad za svoje političke ili partijske svrhe nedozvoljeno izrabljivali uzvišene vjerske svetinje jedne i druge kršćanske vjere.

Njih. Kr Vis. Knez Namjesnik Pavle i Kneginja Olga u Vatikanu

Kroz novine

NOVOSTI od 15 ov. mj. prenose iz našeg lista svršetak članka „Razum, čuvstvovanje i sugestija“ kao i članak o zlonamjernom uništavanju vinograda.

Također i Jugoslavenska Pošta u br. od 16 maja i »Samouprava« donašaju izvod iz našeg uvodnog članka.

SAMOUPRAVA od 13 ov. m. pod naslovom P r e d t u r i s t i č k u s e z o n u ističe važnost našega turizma kao privredne grane, kao sredstva zbližanja među narodima i za podizanje ugleda naše zemlje u stranom svijetu.

Prirodne ljepote privlače turiste u našu domovinu, ali to nije dovoljno. Traže udobnost i dobre saobraćajne veze i, što treba naročito podvući, ljubaznu i predusretljivu sredinu. Ovo posljednje zavisi od svijesti i razumijevanja samoga naroda.

Sopstveni interesi nalažu stanovnicima u turističkim krajevima da budu pažljivi i predusretljivi prema turistima bez obzira da li se radi o našim građanima ili strancima.

Govoreći zatim o nezgodnim pojavama koje je izazvala jedna nerazumna propaganda, Samouprava piše da je to nanijelo velike štete samom siromašnom stanovništvu tih krajeva. Treba smatrati znakom otrežnjenja što te nemile pojave sada osuđuju i iz onih krugova koji nisu sasvim bez krivice za raspoloženje koje je te incidente izazvalo.

JUGOSLOVENSKI LLOYD od 13 o. mj. javlja: P r e d s k o r i m r j e š e n j e m o d o l a s k u Č e h a n a n a š e P r i m o r j e. Na konferenciji Jugoslavensko-njemačkog privrednog odbora koji se održava 30 o. mj. u Kelnu raspravić će među ostalim i o povišenju kontigenta za izvoz deviza iz Njemačke od dosadašnjih 1.4 mil. na 2 mil. maraka za turiste, koji posjećuju našu zemlju. Kontigent se povisuje zbog toga što je u sastav Reicha ušla sada i Češka, a svota koja je do sada bila određena, bila je utanačena još prije priključka Sudeta Rajhu. Turistički savez u Splitu saznaje da će češkim vlastima biti ustupljeno izdavanje pasoša, tako da pasoše neće više izdavati Gestapo kao dosada, i to će znatno pridonijeti boljoj posjeti Čeha našem Primorju. Čedok u Pragu interesira se za povoljno organiziranje redovitih tjednih vlakova iz Praga do našeg Primorja.

Čitamo u »KATOLIKU« od 14 o. mj. što je dr. Josip Torbar govorio pri otvorenju kongresa hrvatske katoličke štampe; pored ostalog i ovo: »Kroz 12 stoljeća su hrvatski narod i katolička Crkva imali iste neprijatelje na istoj strani. Katolička je Crkva dala snage hrvatskom narodu, da se othrva neprijateljima. Na strani hrvatskog naroda nalazi se danas gotovo uniozno cijela katolička Crkva, a svi neprijatelji se nalaze na protivnoj strani.« — Prema tome (kad se politika i vjera miješaju), bili bi Hrvati-muslimani protivnici Hrvata; bili bi sami sebi neprijatelji! Srećom, narod nije zaboravio onu svoju poslovicu: Brat je mio koje vjere bio.

KNJIGA ZA SOKOLSKO SELO — Mostar, u posljednjoj svesci donosi ovu vijest: Savez čehoslovačkog sokolstva nesmetano i dalje radi. U maju će održati godišnju skupštinu Društva rade sva, tek poneka, u čijim je domovima smještena vojska, ne mogu vršiti vježbe. U Tiršev u domu smješteno je 50 vojnika.

RAZNI DRVENI S A N D U C I i PAPIR ZA OMOTAVANJE dobivaju se u upravi N. Tribune.

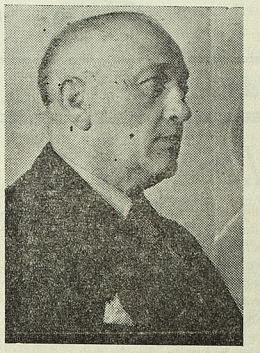
UPOZORENJE PRETPLATNICIMA

Izvjesnom broju pretplatnika poslali smo obračun za dužnu pretplatu uključivo MAJ i molimo da novac doznače, kako ne bi došlo do obustave slanja lista.

UPRAVA

Jugoslavija iznad svega

Na skupštini omaadine J. R.Z. za Dravsku banovinu, koja je održana 14 ov. mj. u Celju,

PRETS. SENATA Dr. A. KOROŠEC

osvrnuo se je sa puno optimizma na aktuelne događaje naše vanjske i unutarnje politike i među ostalim rekao:

„Jugoslavija iznad svega! Ni pedlja ne damo da se uzme od nje. Sve nam je milo i drago, sve je naše i nikoga drugoga. I nad tom slovenskom domovinom i nad tom jugoslovenskom državom vlada naš Kraljevski dom hrabrih Karađorđevića. Naši su, krv naše krvi, a i mi smo njihovi po svojim srcima i po svojoj ljubavi. Ako bi kad naša jugoslovenska zemlja bila u opasnosti, samo zovite hrabri Karađorđevići, mi smo tu! Naši pojmovi o dinastiji Karađorđevića, naši pojmovi o jugoslovenskoj državi i o slovenskoj zemlji, jasni su, pošteni, naše povjerenje u jugoslovensku vojsku veliko je i potpuno. Mladi Kralj, mlada država, njima je vjerno uz bok naša idealna omladina.

Laži kratkih nogu

Istočnonjemački listovi dementiraju izrekom sve tvrdnje o navodnim nemirima, koji su tobože izbili u Memelu i doveli do pucnjave i hapšenja ljudi. Obavještičavanje na samom licu mjesta u svemu potvrđuju ispravnost tih dementija. Nadležna njemačka mjesta demantiraju nadalje tvrdnje o tobožnjim njemačko-talijanskim planovima za podjelu Jugoslavije odnosno Slovačke, kako ih u svijet širi pariški »Oeuvre«. Stvarno se takve besmislene tvrdnje mogu već na prvi pogled raspoznati kao zlonamjerne i opasne obzirom na intimne razgovore kneza-namjesnika s talijanskim državnicima i obzirom na vjerovatni put jugoslavenskog kneza-namjesnika u Njemačku. Njemačko-talijanska politika je obratno od sviju tih tvrdnja veoma zainteresirana na napredujućem kosolidiranju jugoslavenskog člana osovine. N.

Jadranska plovidba d.d.-Opravništvo Šibenik
priređuje u nedjelju IZLET za
SKRADIN i SLAPOVE KRKE
Odlazak iz Šibenika u 14 sati.
Cijena D. 12.— Djeca plaćaju polovicu

Nastavak rada na Unskoj pruzi

Prošle subote je na nastojanje Inspekcije rada iz Splita, a naročito inspektora g. Nikolića, uređen spor sa radnicima između kninske podružnice Jugorasa i građev. preduzeća Soljat, omogućen je nastavak radova na Unskoj pruzi na kojoj će se sada odmah zaposliti oko 2000 radnika.

„TVOKAPS“
Tvorničko skladište kona i šešira na veliko i na malo. — SPLIT (Filijala Šibenik)

„ILS“ INDUSTRIJA LIJEKA ŠIBENIK

PRIREDBA BEZ POSJETILACA

Ima priredaba koje se s velikim marom i trudom pripremaju, koje su po svojoj sadržini vrijedne, pa ipak budu vrlo slabo i nikako posjećene. Nisu to priredbe s velikom ulaznicom nego, naprotiv, **plaća se na ulazu minimalna ulaznina samo da se pokriju troškovi, ili se uopće i ne naplaćuje.** O tim priredbama bude javnost obaviještena, i priređivači učine sve da zadovolje publiku, ali publike nema . . .

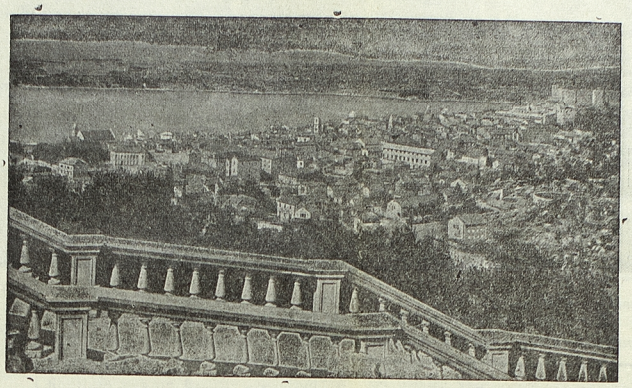
Mislimo na **učeničke priredbe pri kraju školske godine.** To su: zajednička javna gimnastička vježba svih srednjih i stručnih škola u mjestu, izložba đačkih radova, a po mogućstvu i muzička priredba. **Ove priredbe pretstavljaju pogled na jedan dio napora i postignuti uspjeh omladine jednoga mjesta,** pa je neprirodno što ne nalaze na razumijevanje roditelja i građanstva. Gimnastičke vježbe učenika izvedene s elanom i besprijekorno, ritmičke vježbe učenica, stotine i hiljada odabranih đačkih radova, slika, modela od gipsa, vezova it.d. pretstavljaju, po svojoj raznolikosti obrade i motiva, **jedno malo bogatstvo, koje uzalud čeka da ga nečije oči pogledaju,** da se neko za njega zanima.

A tu je naslagano obilje mladenačke mašte, tu su predmeti koji obuhvataju **interes omladine, jednoga kraja, jedne generacije.** Roditelj i svaki građanin koji istinski voli omladinu, a to znači: budućnost svoga naroda ne smije da pređe preko svega njenog nastojanja s apatijom, skrajnim nemarom i nezainteresovanjem. **Svi smo dužni toj omladini;** ne samo da joj dijelimo savjete i prekore, nego i da joj se približimo, da je razumijemo. Ali nećemo i ne možemo da je razumijemo, i onda **postajemo i nijemi i gluvi za jedno veliko strujanje života,** za zbivanje oko nas.

Trebalo bi da se bar približimo toj omladini — **sutrašnjem Šibeniku i sutrašnjoj Jugoslaviji,** da se bar onda odazovemo kad nas ona poziv-lje i uzalud očekuje! Na gimnastičkoj priredbi, koju će danas — ako ieren dozvoli — izvesti **preko hiljadu učenika i učenica** naših srednjih i stručnih škola, na toj **velikoj reviji mladosti, zdravlja i vještine,** nećemo naći ni pedeset samih posjetilaca, ako se ponovi ona nemarnost našeg građanstva koja je postala, nažalost, pravilo.

A omladina to ne zaslužuje!

Vrhunac saobraćajnog zapostavljanja ŠIBENIKA

U prošlom broju osvnuli smo se ma nesretno uređene ovogodišnje željezničke i parobrodarske vozne redove.

Spomenuli smo kako je Zetska Plovidba izbacila Šibenik iz svog voznog reda, kao da Šibenik i Slapovi Krke ne zaslužuju da ih stranac posjeti.

Pisali smo već prije kako se Jadranska Plovidba pokazala prema Šibeniku odnašajući ove godine skoro sve. Ostavljene su samo dvije brze pruge i to sa vrlo nezgodnim rasporedom. Dok su prije ti parobrodi dolazili iz Sušaka barem u 5 s., sada stižu čak u 4 s. Pitamo se da li će se koji putnik buditi tako rano, da bar sa palube pogleda našu luku i kanal. (Drugo i ne može jer se parobrodi zaustavljaju tek za 3-4 minute).

Na veče kod istih dviju jedinih brzih pruga iz Splita za Sušak jednaka je stvar.

Dani dolaska i odlaska isto su vrlo nezgodno uređeni. Da bar nedjeljom u jutro parobrod ide za Split, tako bi se, naročito u ljetno doba, moglo iskoristiti za izlete do Splita kad se može vratiti u nedjelju na veče i u ponedjeljak rano u jutro. (Jadranska Plov. znade a Šibenčani se sjećaju kako je to bilo zgodno kombinirano ranije pa su i stranci mogli da iskoriste te prigode).

Jednako je nezgodno da ni ostale dane kad ima parobroda u jutro za Split, nema mogućnosti povratka na veče.

Traženo je bilo da se uspostavi barem redovita brza pruga u produženju Metković — Split — Šibenik, ali ni to nije udovoljeno.

Sve je to traženo, istina je, redovitim diskretnim putem preko raznih pretstavka Ministarstvu i samoj Jadranskoj Plovidbi, ali uzaludno.

Ipak mislimo da se zaboravilo ono što bi sigurno bile dovelo do uspjeha

Mi svi znamo koliko je ministar saobraćaja g. Dr. M. Spaho radio i uložio napora da doprinese da se cijela zemlja u ekonomskom pogledu ojača i unapredi. Poznato je koliko se troši za luke u Dalmaciji a i znamo koliko još treba da se potroši za šibensku obalu, što je već i odobreno.

Kad sve to vidimo, onda moramo doći do zaključka da se to radi sa željom da se i ovim krajevima pomogne onako kako je potrebno i onako kako se možda odavna nije radilo.

Zato mislimo da bi najkorisnije bilo kad bi jedna delegacija Šibenčana i pretstavnika Sjev. Dalmacije direktno g. ministru saobraćaja obrazložila stanje i potrebe Šibenika i Sjev. Dalmacije.

Uvjereni smo da bi to najbolje uspjelo jer kad bi g. Ministar potanje čuo opravdane naše želje našao bi sigurno načina da to uredi.

Ako bi se Jadranska Plovidba htjela da opravda time što za ticanje Šibenika treba gubitka vremena, to se odmah može odbaciti, jer se to vrijeme može dobiti skrativši zadržavanje na Rabu od 0·30 sati i od 2·30 sati u Splitu.

Što se pak tiče Biograda, tu bar nema gubitka vremena Tamo bi mogli svi brzi parobrodi na prolasku pristajati onako kao što pristaju u Korčuli, jer se to mjesto nalazi uz samu prugu.

U Biogradu pred 2 do 3 g. dok nova obala nije bila sagrađena brzi parobrodi su redovito pristajali.

Ako bi se odmah molilo za hitnu intervenciju, sigurno je da bi već u junu mjesecu mogli osjetiti potrebita poboljšanja, jer takove izmjene nije teško sprovesti i bar nekako udovoljiti potrebama ovih zapuštenih krajeva.

Oko odgode izleta za Kornate

Radi nestalnih i kišovitih vremena izlet za Kornatsko otočje i srednji kanal odgođen je za nedjelju. Bila bi šteta da se ovaj lijepi izlet ne održi.

Malo ima Šibenčana koji poznaju okolicu našeg grada a osobito Sjev. Dalmaciju, pa tako je i Kornatsko otočje vrlo slabo ili nikako poznato. Ali i inače Kornate su malo poznate, tako da se gosti sjevernodalmatinskih kupališta, koji ih redovito svake godine posjećuju prilikom jednodnevnih izleta čude kako ovakve divne prirodne ljepote mogu ostati tako neiskorišćene i nepoznate. Osim Kornatskog otočja ovaj izlet pružao je prilike da se upoznaju ljepote i Srednjeg kanala koji je isto tako slabo poznat, jer njime, radi nedovoljne širine i dubine ne prolazi skoro ni jedna parobrodarska pruga. Nadamo se da će se to u bolje doba sezone, sa brzim jednim parobrodom, i to izvan kanala sto je najljepše.

Skupština Primorske centrale

proizvodaških i potrošačkih zadruga održana je 7 ov. mj. u Splitu. Nakon izvještaja, iz kojeg se vidi vrlo lijepi uspjeh ovog Saveza, izabrana jeu prava opet na čelu sa g. Augustom Minčekom.

Slava Jugorasa

proslavljena je ove godine prvi put u Splitu na Đurđev-dan. Tom prilikom je u društvenim prostorijama održano sječenje kolača, pri čemu su govorili prota g. S. Urukalo i pretsjednik podružnice JRS g. Ljubomir Petrić.

ZLATARSKA RADNJA
Ante Fantulin - Šibenik

PISAĆI STROJ skoro novi prodava se **povoljnom cenom. Obratiti** se **uredništvu lista.**

(Lične uspomene)

Prof. MIRKO LEŽAIĆ

O ZASLUŽNIM POKOJNICIMA NAŠEG KRAJA

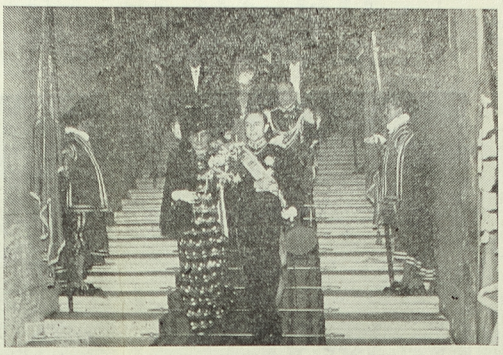
Neka đavolska ruka — pisao je tada . Fabris misleći na Austriju — sija- je razdor među prvacima bivšega Srpskog Bratstva« dok ga je posijala, uspjela od prisnijih prijatelja stvoriprotivnike i suparnike i tijem razila onu lijepu bratsku slogu.« »Vlada aprofitirala — žalio se d-r Vladir Trojanović — i iskoristila naš dorazdor za svoj račun, i uperila, oj deslruktivni rad proti nama.« —

»Na 26 novembra 1900 odbor od ninskijeh građana, koji su sastavljali a gospoda: Antun Monti, opć. prijednik; Dušan Amanović, opć prisjedik; Jovo Berić, opć. prisjednik; Đorđe mčikus, trgovac i posjednik; Vladir Jović, trgovac i posjednik; Dušan atić, trgovac; Sava Đ. Omčikus, trvac i posjednik — kandidovao je za borni srez Vrlika — Knin — Drš — Šibenik D-ra Dušana Baljaka, druge strane, ne znamo koje, bio istaknut za kandidata u Carevinsko ječe načelnik kninski Andrija Vujavić - Šarov. Birači kninske krajine nali su da odluče. Na 7 decembra u ninu je bio izbor biranijeh birača. Sa birališta od spomenutoga odbora primili smo — pisao je »Dubrovnik« u broju 50 od 16 decembra 1900 — ovaj telegram: »Od Baljakovih 1500 birača primljeno je samo 232 a Vujatovićeve 200 skočile na 446; izbornom odboru bješe zabranjen ulazak u dvoranu; nasilje veliko; kninski Hrvati glasovali za Vujatovića.« Kad je i većina Kluba srpskih poslanika sankcionisala takovo izborno nasilje, trojica su odmah položila svoje mandate u Dalmatinskom saboru: d-r D. Baljak, Marko Petranović i d-r A. Puljezi, a jedan je, i to d-r V. Trojanović, istupio iz kluba.« Na biralištu u Kninu, prigodom izbora biranijeh birača, dneva 7 tekućeg decembra' doživjesmo sramotu; koju se ili nije znalo ili nije htjelo ukloniti;— pisao je d-r A. Puljezi u svojoj ostavci na mandat — doživjesmo borbu među braćom; doživjesmo borbu za osobu a ne za načelo; doživjesmo sablazan da brat ubija sa biališta tjera, i da manjina sebe slavodobitnicom proglašuje.» Neprijatelji su likovali . . .

Vijest o ostavci na mandat i o povlačenju iz politike d-ra D. Baljka odjeknula je bolno u narodu i srpskoj javnosti uopće. Baljkovi birači i općinari iz Knina i Vrlike poslaše mu naročito pretstavku, u kojoj se veli: »Vaši birači i općinari kninsko-vrlički doznadoše s najvećom neugodnošću za Vašu ostavku na mandat. Oni ne znaju samo da ste Vi u svakoj prilici, snajvećim zauzimanjem i oduševljenjem zagovarali i štitili njihove razloge i prava, nego žale i radi toga štosu u Vas polagali najveće povjerenje i s Vama se dičili. Vaša moćna besjeda, zadahnuta čistim neodvisnim srpskim osjećajem, mnogo puta je razvedrila naša lica, i podigla nade, a uvijek budila najveću blagodarnost prama Vašem toliko bratskom zauzimanju. Nije dakle se čuditi ako toliko oplakujemo Vašu odluku i ako mi svi složno, u ime hiljada Srba i Vaših kninsko-vrličkijeh birača, najtoplije Vas molimo, da odustanete od namjere i da nas ne ostavite u jednom času, u kojem nam je najnužnija Vaša pomoć«... Od srpskih listova navešćemo samo novosadsku Zastavu, koja je u broju 206 od 1900 god. u stvari iznijela suštinu onoga što je tada srpska štampa napisala. U napisu »Srpska stranka na Primorju«, Zastava je između ostaloga kazala i ovo: „Zao duh, koji je smetao i Savi Bjelanoviću u njegovu preteškom radu, nije htio mirovati. Kad je ono d-r Dušan Baljak iza smrti Bjelanovića primio se uređivanja »Srpskog glasa«, izmo je u njemu pozdrav Srbima i pozvao ih pod zastavu Save Bjelanovića riječima: »Srbi amo! da još jednu otpjevamo!« Nekom ne bijaše ovo po ćudi. Upotrebiše se vražije spletke i izmišljotine; to je bio uzrok što se d-r Dušan Baljak odreče uređivanja lista. Srpski rodoljubi u Dalmaciji vidješe da stranka nema organizacije. Sazvaše opći zbor u Spljetu i ustanoviše »Srpsko Bratstvo«. Ni ovo se nekom nije sviđelo. Zazirući od »Srpskog Bratstva« kao od žive vatre, neki se pobojaše da im neće biti slobodne ruke. Vidjeli su da bi ovo društvo moglo Srbe u jedno kolo okupiti i digniti na visinu, stadoše javno i tajno uz odobravanje izvana ogovarati ga i rušiti, dok ga i srušili nisu. Organ srpske stranke na Primorju »Srpski Glas« pokliznu.

(nastaviće se)

Prigodom odlaska iz Rima, sa Kvirinala do stanice Njih. Kr. Vis. Knez Pavle i Kneginja Olga vode se sa Njih. Vel. Kraljem Emanuelom III i Kraljicom Jelenom. Kola prate kraljevski oklopnici.
(Desno) Njih. Kr. Vis. Knez Namjesnik i Kneginja Olga i italijanski Suvereni za vrijeme prijema u Kvirinalu

Bipk. Maršal Pilsudski

Naš kipar Ivan Meštrović izradiće spomenik Pilsudskom u Varšavi, kamo je već krenuo da odredi mjesto gdje će biti podignut spomenik.

Jubilarni vokalno-instrumentalni koncerat M.F.D. „KOLA"

Jubilarni koncerat zaslužnog muzičkog društva »Kola« održan 13 ov. mj. u Grad. Kazalištu po savršenoj umjetničkoj izvedbi i po oduševljenju izabrane publike znači moralnu pobjedu prave muzičke umjetnosti.

Najvećim pak uspjehom treba smatrati stvarnu činjenicu da „Kolo", poslije 40 godina žilave borbe za svoj opstanak, uspjeva da oko sebe održi oko stotinu izvršujućih članova, koji su u svim izvedenim tačkama pokazali i dokazali da ih se može smatrati pravim umjetnicima i dostojnim svijetlih muzičkih tradicija ovoga društva. A vrijedna je uspomene i činjenica što je »Kolo« makar koliko bilo zaslužno za muzičko-kulturni napredak našega grada i makar je kulturno i muzički odgojilo cijele generacije Šibenčana, te za sobom ostavlja na stotine koncerata i sličnih muzičkih priredaba izvedenih kroz 40 godina svoga života, ipak svoj današnji jubilej skromno proslavilo. Ovo s moralne strane mnogo znači i u tome treba i podvući pravu moralnu vrijednost ovoga agilnoga društva.

Govoriti o pojedinim tačkama izvedenog programa mislimo da nije potrebno, jer se ne može ni zamisliti da bi »Kolo« poslije toliko značajnih uspjeha postignutih i priznatih ne samo u gradu, nego i širom cijele domovine nastupalo na jubilarnom koncertu nepripravno ili pak sa takovim kompozicijama koje ne odgovaraju njegovom kulturnom i narodnom smjeru. Ideja sveslavenske uzajamnosti i bratstva dominirala je i u ovom koncertu »Kola«, pa smo zato uz naše razne narodne pjesme i kompozicije slušali i češke skladbe izvedene od novoosnovanog orhestra, koji za »Kolo« a i za sami naš grad znači veliku dobit.

Sve u svemu, dakle, treba čestitati »Kolu« na neosporno postignutom uspjehu, a osobito ovom prigodom treba pohvaliti vrijedne pjevače i pjevačice »Kola« kao i njihovog novoangažovanog dirigenta g. prof. Egona Kuneja, koji je mladenačkim poletom i energijom te priznatim stručnim znanjem dao potstreka članovima »Kola« da nastave svojim plemenitim kulturnim radom. k.

MODERNA TRPEZARIJA (tinel) uz povoljnu cijenu, prodaje se. Može se vidjeti u kući Bedrice (Miminac) II. kat.

ZLATARIJA
G. B. VALLE - SPLIT
VLASTITA RADIONA — UTEMELJENA 1822

NAJBOGATIJI GURMANSKI RESTAURANT
Hotel sa moderno uređenim sobam
Zlatni Fazan - Split
IZBOR PRIMORSKIH SPECIJALITETA
Glavno sastajalište splitske i šibenske publike

Svečano otvorenje ban. bolnice u Livnu

U nedielju svečano je bila otvorena nova banovinska bolnica u Livnu, po banu g. dr Mirku Buiću. Za novu bolnicu, potrošeno je 2 miliona dinara Za bolnicom je velik kompleks zemljišta od 10 000 m2 koji će se urediti kao bolnički park a dijelom za ekonomske svrhe bolnice. Livno je već danas oporavilište za grudne bolesti na visini od 750 nad morem, između Kamešnice i Cincara, a u neposrednoj blizini Splita. Pored nove bolnice, namjerava se podignuti također i posebni veliki paviljon za grudne bolesti Ranija bolnica koja je sagrađena 1893, bila je mala prizemnica sa 30 kreveta primitivno uređena, i Livno sa svojom okolicom dobija modernu veliku bolničku zgradu sa punom savremenom opskrbom za liječenje i njegu, sa 100 kreveta. Zgrada je bila dojeljena na izradu tehničkom odjeljku u Livnu, povjerena šefu tehničkog odjeljka g. ing. Bori Simoviću, a nacrte je izradio g. ing. Sergije Senjanović od istog odjeljka. Upravnik ove bolnice je g. dr Dušan Mitrović, bolnički ljekar je g. dr Josip Ile, bolnica će dobiti još dva ljekara a ekonom je g. Josip Bušević

Svečano otvorenje ove banovinske bolnice u Livnu bilo je izvršeno juče u 11 sati. Na otvorenju su bili ban g. dr Mirko Buić sa gospođom, pomoćnik bana g. Humbert sa gospođom, načelnici Banske uprave g. dr Andrija Sfarčić i g. ing. Lucijan Stella, pretsjednik livanjske općine g. Sulejman Dizdar, sreski načelnik g. Pivac, pretstavnici crkava katoličke dekan fra Pašalić i starešina franjevačkog samostana na Gorici fra Vidović, a muslimanske vjerske općine g, Halibaković, upravnik bolniee g. dr Mitrović sa cijelim osobljem, mnogo naroda i omladine

Pred zgradom je g. bana pozdravio upravnik bolnice g. dr Mitrović i zahvalio mu na zauzimanju, a zatim je g. banu dao dobrodošlicu i zahvalio mu u ime Livnjana na zauzimanju za interese mjesta pretsjednik livanjske općine g. Sulejman Dizdar. Zatim je uzeo riječ ban g. dr Mirko Buić, koji je u jednom toplom govoru prikazao značenje nove ustanove za zdravlje naroda. Govor je završen srdačnim poklicima Nj. Vel. Kraljici-Majci Mariji, čije ime nosi nova bolnica, Nj. Vel. Kralju Petru II i banu g. dr Buiću. Poslije toga otpjevana je državna himna i upućen je brzojavni pozdrav Nj. Vel. Kraljici Mariji Majci. A onda je ban g. dr Buić prerezao vrpcu koja je bila na vratima nove bolnice i u nju je ušao prvi sa svojom gospođom a zatim svi ostali i razgledali su novu bolnicu.

U 1 sat poslije podne u jednoj velikoj dvorani bolnice priređen je banket u počast g. dr Buića. Na tom banketu su govorili franjevački dekan, pravoslavni prota i g. Halibaković, banski vijećnik g. Ivanković iz sela Bile, načelnik g. dr Sfarčić i na kraju ban gospodin dr Buić.

Poslije ručka, ban gospodin dr Buić je posjetio mjesnu katoličku crkvu i pregledao romantičnu staru džamiju na Gradini, a već u toku jutra pregledao je stočnu stanicu. Na odlasku i povratku svratio se je u Planinarski dom na Kamešnici.

Idu Slaveni...

Početkom juna 1939 izlazi iz štampe ova knjiga, koja Vam daje pred oči jasnu sliku bliskih događaja i veličanstveni nastup slavenske rase na pozornicu sveta. Posle pročitanja Vi ćete biti ponosni što pripadate golemom slavenskom rodu, koji po sili sudbine dola i da završava celokupno Delo Bele civilizacije.

Sadržaj: Prva žrtva Panslavizma; Stalna na tom svetu samo mena jest; Put kavkaske bele pasmine; Rase i nacije definuju istorijom; Sunce ravna selom i gradom: Sunce ravna našom istorijom: Hod kultura po hodu sunčanom; Germanska svetska sila na prolazu; Pad kulture grada na Zapadu; Četvrti ludski rod Satemaca; Karakter Slavena; Gde je sila negativne rase; Slavenska država i državo anje; Slavenski narod se rađa ostali izrađa...; Serija sledećih ratova; Kakvi su to duhovi po Evropi; Evropu su vojske pritisnule; Minerali i metali hrana mašina; Žito — glavno gorivo armade; Aduti Rusije i revolucije; Nemci i Rusi; Slaveni u novim integralnim ratovima; Rešena sfinga bele pasmine; Dionizijski misterij Slavena: Kosmički red; Simboli i karakteri rasa; Sukob rasa gledan iz astrala; Sideralne periode ratova; Konačni obračun ljudi s Atlantide;... Zaključak.

Ova knjiga otkriva kosmički i zemaljski red u razvoju rasa i kultura i posle pregleda jasnih fizičkih i metafizičkih činilaca zaokružava u jedinstvo smisao naše civilizacije. Kao krunu svega Dela Vi vidite svoj rod na najdostojnijem mestu bogoljudskog stvaralaštva.

Gotova knjiga staje 45.— a u pretpiati 33.— dinara. Pretplatite se do konca maja; ili rezervirajte dopisom gotov jedan primerak, jer knjiga izlazi u ograničenom broju. Knjiga će imati 180 strana na osmini, uvez u karton ili po naručbi. Naručivati možete samo u roku 30 dana od prijema ovog oglasa, i to izravno od pisca: Mile Dupor, Korčula.

Primorska Centrala proizvođačkih i potrošnih zadruga
Mjesna zadruga za poljopr. kredit
Transportno konzumna zadruga
Proizvođačko-potrošna zadruga
SPLIT

Brodarsko akcijsko društvo „OCEANIA" u SUŠAKU
Vrši redovite pruge:
Jadran - Španija, Sjev. Afrika, Kanarski otoci
Jadran - Marseille, Španija, Maroko
Jadran - Malta, Sjev. Afrika, Valencija, Marseille
Jadran - Sredozemno more, Sjeverna Evropa
Na svim ovim prugama primaju se putnici na turistička putovanja uz paušalne umjerene cijene

Trgovina mode „a la ville de Paris"
Jakša Žuljević - Split
Specijalna prodaja muške pom. robe

širite N. TRIBUNU

2500.— DIN. TREBATE da si stvorite stalnu zaradu — egzistenciju kod kuće.
Pišite: »Mara« Maribor — Pletionica—Razašiljalnica trikotaža.

Drogerija
JOSIP IPAVEC
Foto potrepštine, droge, kemikalije, kozmetika. — — — — ŠIBENIK

Prijava za dosuđenje vlasnosti zemlje, tiskanice u tu svrhu kao i Žurni predlog Katastr. upravi Obligacije i obračuna dobivaju se u »Tipografiji« Šibenik

Tisak i vlasnik: „TIPOGRAFIJA" štamparsko novinsko i knjižarski zavod, za tiskarni uredništvo odgovara: direktor Hamilkar Vitaliani, Šibenik